

Acte d'homenatge a Frederic Sirés

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

ANY 2022

QUI SOM?

Patronat de la Fundació Ernest Morató

PRESIDENT: Enric Frigola Viñas

PRESIDENT HONORÍFIC: Josep Piferrer Puig (Alcalde de Palafrugell fins el maig 2022)

PRESIDENT HONORÍFIC: Joan Vigas Bonany (Alcalde de Palafrugell a partir maig 22)

SECRETÀRIA: Catalina Piera Fina

TRESORERA: Pilar Heranz Sánchez

Patrons vocals

- Carles Alsius Juriol
- Joan Albert Argerich
- Lluís Armengol Tauran
- Núria Berengueras Costa
- Joan Brugués Casademont
- Gerard Carrión Puig
- Pere Domènech Santos
- Indira Ferrer-Morató
- Joan Carles Forrellat Armengol
- Tona Gafarot
- Jordi Grau i Segarra
- Antoni Mas Bou
- Francis Príncip
- Josep Salvatella Mallart
- Francesc Sánchez Carcassés
- Ramon Soto Reverté.
- Francesc Vaqué Táboas.
- Joan Vigas Bonany. (En representació de l'Ajuntament de Palafrugell des del maig 2022)

Coordinació i gestió

Jordi Turró Anguila

QUÈ FEM?

- Documentem i fomentem la recerca de l'havanera i promovem tot tipus d'iniciatives culturals per dignificar aquest gènere musical.
- Gestionem un centre de documentació sobre l'havanera, el cant de taverna i la cançó marinera. Conservem i descrivim tot tipus fons documentals sobre aquesta música per posar-la a l'abast de tota la societat.
- Assesorem i atenem consultes d'investigadors, estudiants i mitjans de comunicació.
- Participem en jornades, simposis i congressos que fomenten l'estudi de la música popular catalana.
- Promovem i donem suport a iniciatives encaminades a difondre i ampliar els coneixements sobre les havaneres, la cançó marinera i la cançó de taverna.
- Col·laborem en activitats en els àmbits educatius i culturals que contribueixen a divulgar el patrimoni de l'havanera a Catalunya.

**01.
ESC
RIPC
IÓ
DE
LES
ACTI
VITA
TS**

Ens podeu trobar a:

Plaça de l'Església, 8, 1r pis (Can Rosés) 17200 – Palafrugell (GIRONA)
T.972611514
funda@fundacioem.com / www.fundacioem.com

Horari d'administració i atenció al públic

De dilluns a divendres de 9.00h a 12:30h

DESENVOLUPADES

NOM DE L'ACTIVITAT: IV CICLE D'ACTIVITATS

Relació d'actes

Títol: Concert divulgatiu: El camins de l'havanera, a càrrec de **Neus Mar i Emilio Sánchez**

Dia: Dijous, 7 de juliol

Hora: 19.00h

Lloc: Pati de la Biblioteca de Palafrugell

Gratuit amb inscripció prèvia

Durada: 50 minuts

Descripció:

La cantant **Neus Mar**, acompanyada d'**Emilio Sánchez** a la guitarra va fer quatre pinzellades sobre l'havanera, el quan, el què, el com i el qui a través de la paraula, la imatge i la música... i hi va posar color amb la seva veu transportant-nos a una nit d'estiu. De Cuba a Catalunya, no hi van faltar temes com Veinte años, Mariner de terra endins, Vestida de nit o Mare vull ser pescador.... una vetllada musical en clau femenina i a ritme d'havanera. El concert es va acompanyar d'imatges projectades en pantalla.

Neus Mar ens ofereix una manera d'interpretar, de connectar amb el públic, d'entendre i de sentir l'havanera que fuig dels estereotips tradicionals. Ofereix un repertori amb temes propis, cançons mediterrània i gèneres habituals del cant de taverna. Neus Mar ha actuat a centenars de concerts i cantades arreu del territori català i a fora també i en tres ocasions a la Cantada d'havaneres de Calella de Palafrugell.

Títol: **Xerrada-Audició: *Orígens de l'havanera*** d'Arsenio Rodríguez Quintana

Participació de: Arsenio Rodríguez Quintana, autor

Dia: Dijous, 14 de juliol

Hora: 19.00h

Lloc: **Pati de la Biblioteca de Palafrugell**

Descripció:

Sinopsi del llibre *Orígenes de la habanera*

Aquest llibre sorgeix per intentar omplir un buit en els llibres que s'han escrit els darrers anys a Europa sobre el ritme d'havaneres i (havaneres), aquest buit està relacionat amb la poca informació sobre el ritme africà (negre i afroclubà) que és l'essència de l'havanera i la cadència del ritme. L'havanera al

segle XIX va ser anomenada de moltes formes, ritme de tango, tango de negrets, ritme d'havaneres, americanes i fins i tot criolles, però sempre va ser el mateix. També trenca altres tòpics de qui plantegen que l'havanera se'n va anar de Cuba al segle XIX, es va plantar a Europa i allà es va abandonar. També certifica el seu èxit a les sarsueles espanyoles del segle XIX i als festivals d'havaneres a Torrevella o Calella de Palafrugell des dels anys cinquanta del segle passat.

L'activitat es va complementar amb audicions d'havaneres recuperades del segle XIX.

Títol: Concert divulgatiu: Melodies d'ultramar, a càrrec de **Clara Marsó Arderiu i Ernest Martínez Bruch**

Dia: Dijous, 28 de juliol

Hora: 19.00h

Lloc: Pati de la Biblioteca de Palafrugell

Gratuït amb inscripció prèvia

Durada: 50 minuts

Descripció:

Melodies d'ultramar és un repàs per les formes musicals resultants d'un passat colonial amb influències indígenes, dels esclaus africans que hi vivien i dels europeus. Al segle XIX les melodies de moda d'ultramar ens arribaven en vaixells.

En aquest concert es van interpretar temes com els de les sensuals Lolas, Teclas i las Rosinas de los verdes palmares, d'ex combatents catalans arribats de Cuba. A Catalunya cantaven i tocaven "americanas" els cors de Clavé i pescadors de la costa en barraques i tavernes; els anys 40 va decaure aquest costum i es va fer un treball de recuperació com el de *l'Àlbum de Habaneras* de X. Montsalvatge i des de llavors van passar de la taverna a l'escenari.

Clara Marsó Arderiu, s'ha format a l'Escola i Conservatori de Música de Vic i com a cantaire de corals com la Regina de Manlleu. Ha dut a terme diverses recerques i activitats de divulgació de cançó popular principalment catalana i tot el que la relaciona amb la seva història.

Ernest Martínez Bruch, cursa el Grau Superior de **guitarra** al Conservatori Superior Óscar Esplà d'Alacant i on es graduà amb matrícula d'honor. Guardonat en diversos concursos internacionals com : Primer premi en el concurs Isaac Albéniz de Girona, Tercer premi al concurs Antonio Torres Almería, finalista al concurs de la Societat de Concerts d'Alacant Forma part del conjunt de cambra que reconstrueix l'antiga Lira Orfeu-Miquellobet dirigida per Carles Trepal, oferint concerts i recuperant patrimoni musical.

Dilluns, 1 de novembre

Hora: 12.00h

Lloc: Camp d'en Prats a Palafrugell

Inauguració d'una escultura en homenatge al mestre Frederic Sirés.

Nombre de participants: 250 aproximadament

L'1 de novembre, la Fundació amb la col·laboració de l'Ajuntament de Palafrugell va homenatjar el mestre, compositor i director d'orquestrades i corals FREDERIC SIRÉS I PUIG amb la inauguració d'una escultura al Jardins del Camp d'en Prats de Palafrugell. L'acte, conduït pel periodista Francesc Sánchez Carcassés, va omplir la plaça i va comptar amb la presència de la seva filla i néts del senyor Sirés.

Durant l'acte la coral que porta el seu nom, Mestre Sirés, ha cantat "La Gavina" i el grup Port Bo ha interpretat la mateixa havanera original en castellà "La Gaviota" amb la participació de tot el públic assistent

Tot seguit es va procedir a la inauguració de la placa i escultura dissenyada pel dissenyador gràfic i artista Carles Reig.

NOM DE L'ACTIVITAT: PREMIS 2 PER 4

LLOC: 15 de maig a Montblanc

DESCRIPCIÓ:

Premis 2x4

Instaurats l'any 2007, els Premis 2 per 4 reconeixen la tasca que fan músics, compositors, cantants, grups, institucions i empreses en favor de l'havanera, ja sigui en el camp de la investigació, la divulgació, la composició o la interpretació. L'any 2021, en la seva catorzena edició, el Patronat de la Fundació va decidir atorgar aquests guardons al programa radiofònic **Havaneres de peu de muralla**, per la difusió de les havaneres, i a **Carles Casanovas i Mineu Ferrer**.

Havaneres a peu de muralla

Programa radiofònic d'havaneres, produït per Ràdio Montblanc i presentat des de l'any 2017 per **Pere Domènech, Gerard Moreno i Jordi Margalef**. Els guions del programa s'han editat en el llibre *Havana vieja. Havaneres a peu de muralla* (Cossetània Edicions, 2019). El programa apropa l'havanera a l'oient d'una manera amena i combina, amb la selecció d'un tema diferent cada setmana, la vocació divulgativa per explicar l'havanera, la seva història i els seus intèrprets amb la recerca històrica i musicològica, diverses anècdotes curioses i entrevistes a personatges

Carles Casanovas i Rigall

És lletrista, compositor i intèrpret d'havaneres, gènere al qual ha estat vinculat 50 anys. Casanovas va iniciar la seva carrera amb el grup Els Barrufets, el 1974 va passar a formar part del grup Ventijol de Palamós i el 1985 als Llops de Mar, de Sant Feliu de Guíxols. De 1988 al 2021 ha format part del grup Port Bo de Calella de Palafrugell. Carles Casanovas, que va anunciar la seva retirada l'any passat, és l'autor d'algunes de les lletres d'havaneres més populars.

Irineu Ferrer, Mineu Ferrer.

Intèrpret d'havaneres. Va integrar-se com a baríton al grup Port Bo l'any 1979 i n'ha estat membre de manera interompuada fins a l'any 2021, quan va anunciar la seva retirada dels escenaris

NOM DE L'ACTIVITAT: CANTADETA D'HAVANERES

DATES: De l'1 de setembre de 2021 al 7 de maig de 2022

DESCRIPCIÓ:

Activitat educativa gratuïta que s'ofereix als centres de primària de la província de Girona (Cicle Superior) per apropar l'havanera a l'escola. En aquesta primera edició hi van participar un total de **7 escoles i 270 alumnes**.

El projecte de la Cantadeta d'havaneres va néixer l'any 2018 des de l'àrea de Música de l'escola Pi Verd de Palafrugell. L'Ajuntament de Palafrugell conjuntament amb la Fundació van acordar oferir el projecte al conjunt de centres educatius de la província de Girona l'any 2019 i aquest curs s'ha ofert per primera vegada a les escoles de la demarcació després de rebre el suport de la Diputació de Girona, el Departament d'Educació i de l'Auditori de Girona.

Al llarg del curs escolar l'especialista de música de cada centre treballa un total de vuit havaneres. L'activitat permet donar a conèixer el gènere a l'alumnat i les mateixes lletres de les cançons, a través d'un diàleg amb dos actors i l'acompanyament d'un grup d'havaneres, que es realitza el dia de l'estrena de la cantadeta. L'estrena de la 1a Cantadeta d'Havaneres va tenir lloc el dissabte **14 de maig de 2022 a l'Auditori de Girona**, amb la participació de tots els alumnes inscrits en aquesta edició. La direcció artística va a càrrec d'**Elisabet Mestre**, mestra especialista de música de l'Escola Pi Verd. Els músics que acompanyaven els alumnes el dia de l'estrena van ser en **Lluís Bofill, en Xavier Jonama i Pep Nadal** (grup Port Bo) i els dos actors que hi participen, en **Carles Casanovas i en Marc Torres**. La segona cantadeta s'ha posat en marxa el 4 de novembre 2022 amb la presentació a Girona i la primera sessió de formació per als docents.

En aquesta primera edició les escoles participants van ser: EL BOSC DE LA POBARDIA, PI VERD, ZER EMPORDANET – GAVARRES, BARCELÓ i MATES, SANT ROC, VALL-LLOBREGA i CARRILET. Segons tots els comentaris rebuts, la "Cantadeta" va assolir un èxit total, la qual cosa ens va marcar el camí per continuar apostant per aquesta experiència pionera en la difusió de l'havanera. Considerem molt important el fet que, d'entre els 270 alumnes participants n'hi havia 90 de procedència no catalana, per la qual cosa el valor inclusiu d'aquesta iniciativa queda ben palesa. D'alguna manera hi eren representats molts països del món.

fun-da-ci-ó
Ernest Morató
Havaneres

MEMÒRIA
Any: 2022

La segona cantadeta ja s'ha posat en marxa el 4 de novembre 2022 amb la presentació a Girona i la primera sessió de formació per als docents.
Estan inscrites 11 escoles de la demarcació de Girona i amb un total de 520 nens i nenes.

02. ALTRES ACTIVITATS

-**Gestió del Centre de documentació.** Gestió dels ingressos de documents i atenció de consultes. Assessorament personalitzat a investigadors, estudiants i mitjans de comunicació en la recerca d'informació. **Digitalització de partitures musicals**, accessibles al web www.fundacioem.com. En l'actualitat es poden consultar més 800 partitures musicals digitalitzades.

-**Edició d'un catàleg digital d'intèrprets d'havaneres.** Edició en format digital d'un catàleg d'intèrprets d'havaneres de tot Catalunya. En el catàleg es faciliten les dades de contractació d'un total de 30 intèrprets i el material divers de promoció de cada intèrpret. El catàleg es facilita a través del web: www.fundacioem.com

-Publicació de les Cantades d'Havaneres de Catalunya (Maig- Setembre). Publicació setmanal de les cantades i concerts d'havaneres programats arreu de Catalunya amb informació detallada del grup o intèrpret participant i el lloc i l'hora del concert.

03.PARTICIPACIÓ I ASSISTÈNCIA EN CONGRESSOS, JORNADES I ACTES

14 de maig- Primera edició de LA CANTADETA, amb la participació de 270 nenes i nens de set escoles de la demarcació de Girona. Auditori de Girona

15 de maig- Lliurament dels premis 2/4 2021 a Carles Casanoves, Mineu Ferrer i al programa de ràdio Havaneres a peu de muralla, de Ràdio Montblanc, amb l'assistència de l'alcalde de la localitat i de la Presidenta del Consell Comarcal Montblanc.

1 de juliol. Projectió del documental LA PALOMA a la seu de l'Associació d'Amics de Calella.

2 de juliol- Diversos patros assisteixen a la recepció i Cantada d'Havaneres de Calella de Palafrugell.

7 de juliol. Presentació de l'espectacle ELS CAMINS DE L'HAVANERA de Neus Mar i Emili Sánchez. Biblioteca de Palafrugell.

14 de juliol. Presentació del llibre ORIGENES DE L'HABANERA pel seu autor l'escriptor cubà Arsenio Rodriguez Quintana. Biblioteca de Palafrugell.

28 de juliol. Presentació espectacle MELODIES D'ULTRAMAR per Clara Marsó i Ernest Martinez Bruch. Biblioteca de Palafrugell.

20 d'agost. Assistència d'Enric Frigola a la festa de lliurament dels premis del concurs d'havaneres de Sant Pol de Mar "JOSEP M. BASTONS".

23 de setembre. Assistència d'Enric Frigola a una taula rodona sobre l'havanera i els mitjans de comunicació, retransmesa en directe per Ràdio Televisió Calella, dintre el marc de FIRAMAR. Calella.

14 d'octubre. Francesc Salse, creador del grup d'havaneres MAR ENDINS, lliura a la Fundació tot el material històric del grup, entre les quals hi ha 50 partitures.

31 d'octubre. Lliurament del treball de recerca l'HAVANERA ABANS DE CARMEN, realitzat per un equip dirigit per Anna Costal i finançat per la Fundació.

1 de novembre. Inauguració d'una escultura de Carles Reig en homenatge a FREDERIC SIRÉS PUIG, als jardins de Camp d'en Prats de Palafrugell, amb l'assistència dels seus familiars més directes. Actuació de la Coral Mestre Sirés i el grup Port Bo.

14-20 de novembre. Assistència del patró Pere Domenech al cicle de debats i conferències sobre l'havanera a LA HABANA, amb la ponència La Habanera en España, la Habana, Cuba

04. INGRESSOS, CONSULTES I DIFUSIÓ DEL PATRIMONI DOCUMENTAL

Al llarg del 2022 s'han atès les següents consultes presencials o per correu electrònic

Partitures	7
Col.lecció d'imatges	2
Fonoteca	2
Altres documentació (cartells, programes, etc)	5
Total	16

S'ha difós també els fons documentals personals dels compositors **José Luis Ortega Monasterio i Antònia Vilàs** a través dels Arxius en Línia de la Generalitat de Catalunya.

En relació als **ingressos de documents**, ha estat cedida la següent documentació:

- 3a part del Cançoner d'acords d'havaneres de Gerardo Moreno
- Documentació històrica del grup Mar Endins, entregada per Francesc Salses
- Josep Castelló fa entrega de programes del grup El Taper, un col·leccionable del diari El Punt sobre tots els grups d'havaneres de Catalunya.

05. XARXES SOCIALS I WEB

S'ha actualitzat setmanalment la web de la Fundació Ernest Morató, especialment la secció del blog i les notícies, on s'han difós els actes organitzats per la Fundació, els grups amics de la Fundació i entitats afins.

En relació al web les principals estadístiques són:

- Nombre total de visites: 7.261
- Nombre total d'usuaris: 5.105
- Nombre total de pàgines vistes: 22.824
- Temps mig d'estada al lloc web per cada visita: 2 minuts i 16 segons
- Nombre total de productes venuts: 91
- Partitures més venudes: "Cala Montgó" Ramon Carreras (6 vendes), "La barca abandonada" Salvador Dabau i Josep M. Ministrall (5 vendes), "El capità" Antoni Mas i Carles Casanovas (5 vendes), "A cara o creu" Antoni Mas (5 vendes), "La bella Lola" popular (3 vendes)

- El CD més venut: "A contracorrent" Neus Mar (4 vendes)

Entre els mesos de maig i setembre s'ha actualitzat setmanalment la secció Cantada d'Havaneres, d'abril a novembre de 2022, s'ha publicat la relació de cantades d'havaneres d'arreu de Catalunya que han proporcionat els mateixos grups. En aquest període s'han difós un total de **340** cantades d'havaneres dels Països Catalans.

S'ha actualitzat també setmanalment el Facebook i Instagram de la Fundació, que actualment tenen **920 seguidors**.

06. ACTIVITATS ANY 2022

- Cantadeta d'Havaneres amb 270 nens i nenes de 7 escoles de la província de Girona a l'Auditori el dia 7 de maig.

- Organització del V Cicle d'activitats a la Biblioteca de Palafrugell (març a juliol 2022)

-Organització Premis 2 per 4 el 15 de maig a Montblanc:

Programa radiofònic Havaneres de peu de muralla. Carles Casanovas i Mineu Ferrer

- Festa de l'Habanera. Acte de reconeixament del **compositor Frederic Sirés i Puig**. 1 de novembre de 2022

07. PREVISIONS ANY 2023

- Lliurament **premis 2/4**

- Presentació del treball de recerca **Abans de Carmen**.

- **Cantadeta 2023**

-Preparació **Congrés de l'havanera 2023**

-Digitalització de partitures musicals (gener-desembre 2023)

-Presentació estudi activitats dels grups i solistes adherits a la Fundació

-**Homenatge a Cecilio Tiele**s (pianista i compositor cubà)

-Possible participació de la Fundació Ernest Morató en cicles musicals dedicats a l'havanera a Cuba i Xile.

-Participació taula rodona, **L'havanera i la radio, a Calella**.

- **Flashmob.**
- Festa **1 de novembre.**